

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Türkiye Büyük Millet Meclisi -
Türkiye Büyük Millet Meclisi
Başkanlığı
Tarih: 17/03/2023 10:54
Sayı: E-120.07-1186252

7/73468 GK 33

Sayı : E-54045643-610-9151170

Konu : Soru Önergesi (7/73468)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 01.11.2022 tarihli ve E-43452547-120.07-1102616 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Ankara Milletvekili Sayın Levent GÖK'e ait 7/73468 esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin Bakanlığımızın cevabi görüşü ekte sunulmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof.Dr. Vahit KIRIŞCI
Bakan

Ek: Cevabi Görüş (7/73468) (2 Sayfa)

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

**ANKARA MİLLETVEKİLİ SAYIN LEVENT GÖK'E AİT 7/73468 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR**

Tütün üreticilerine; bir önceki yıla göre 2022 yılında Mazot ve Gübre Destekleme Ödemesi %232 artış ile dekara 83 TL'ye yükseltilmiştir. Organik ve organomineral gübre kullanan çiftçilerimize gübre desteğine ilave olarak dekara 20 TL destek verilmeye devam edilecektir.

Uluslararası Tütün Kontrolü Çerçeve Sözleşmesi kapsamında Ülkemiz tütün mamullerinin üretimine destek ödemesi yapılmaması yönünde kararı kabul etmiş olup, tütün üretiminin artırılması ve teşvik edilmesine yönelik sözleşme gereği temel destekler dışında ilave destek verilmemektedir.

Tütün üretimi piyasanın talebi doğrultusunda yapılmaktadır. Tütün mamulü üreticileri tarafından talep edilmeyen veya ihraç kabiliyeti olmayan tütünlerin üretim miktarı düşmüştür. Piyasanın talep etmediği bu tütünler 4733 sayılı Kanun öncesinde, Destekleme Alımları kapsamında TEKEL tarafından satın alınmakta, daha sonra da imha edilmekteydi. Destekleme alımlarının kaldırılması ile ihtiyaç olmayan ve piyasanın talep etmediği tütünlerin alımına son verilerek Ülke kaynaklarının israf edilmesi önlenmiştir. Yurtiçi tütün üretimi, Ülkemizde faaliyet gösteren tütün mamulü üreticisi firmaların ihtiyaçları ve yurtdışı alıcıların talepleri doğrultusunda şekillenmektedir.

Diğer taraftan, sigara tüketiminde tüketici tercihlerinin değişmesi sonucu, sigara üretiminde kullanılan tütün çeşitleri de değişmiştir. Önceki yıllarda Ülkemizde yetiştirilen tütünlerden üretilen sigaralar ağırlıklı olarak tüketilirken, son yıllarda Ülkemizde üretilmediği için ithalat yoluyla Türkiye'ye getirilen Virginia, Burley ve bunun gibi tütünlerden üretilen sigaraların tüketimi artmış, bunun sonucunda da tütün ithalatında artış olmuştur. Buna paralel olarak yurtiçi tütün üretimi düşmüştür. İthalattaki artışın en belirgin nedenlerinden birisi de Dahilde İşleme Rejimi (DİR) kapsamında ithal edilip mamul haline getirildikten sonra tekrar yurt dışına gönderilen ve Ülkemize katma değer sağlayan DİR kapsamındaki üretimdir. Bununla birlikte, son yıllarda Türkiye'de özellikle Virginia ve Burley tipi tütün üretimindeki artış ithalatın azalması yönündeki önemli bir gelişmedir.

Tüketici tercihlerindeki değişikliğe paralel olarak Türkiye'deki tütün üretimi de etkilenmiş, bazı çeşitlerin üretimi bitmiş, yeni çeşitler talep edilmeye başlanmıştır. Bu doğrultuda iç ve dış piyasada talep gören tütün çeşitlerinin üretimi için firmalar tarafından Bakanlığımıza başvuru yapılmakta, uygun görülen tütün tiplerinin uygun görülen yerlerde üretilebilmesi için izin verilmekte ve firmaların bu faaliyetleri teknik olarak desteklenmektedir. Bu kapsamda, Akdeniz Bölgesinde; Güneşte Kurutulmuş Virginia, Burley ve Prilep, Doğu Anadolu Bölgesinde; Talgar, Ege Bölgesinde; Güneşte Kurutulmuş Virginia, Güneydoğu Anadolu Bölgesinde; Güneşte Kurutulmuş Virginia, Burley ve Talgar, Karadeniz Bölgesinde; Güneşte Kurutulmuş Virginia, Burley, Hanski, Han Tervel ve Marmara Bölgesinde de ise Burley tipi tütünlerin üretim faaliyetleri gerçekleştirilmektedir.

Tek başına içilebilme vasfına sahip tütün çeşitlerinin üretildiği merkezlerdeki tütün üreticilerinin korunması amacıyla, 4733 sayılı Kanunda yapılan düzenlemeyle söz konusu merkezlerdeki tütün üreticilerinin kooperatifleşmesi sağlanmış ve kooperatiflerin kuracağı tesislerin tam ve yeni teknoloji ile kurulması şartı kaldırılmış, ikincil Mevzuatta gerçekleştirilen değişikliklerle diğer tütün mamulü üreticilerine kıyasla alınan belge ve hizmet bedelleri onda bir oranına indirilmiştir.

Diğer taraftan, Türkiye'de tütün mamulü üreticileri tarafından yurt içi piyasaya arz amacıyla bir takvim yılı içinde üretilen; sigara, nargilelik tütün mamulü, sarmalık kıyılmış tütün mamulü

T.C.
TARIM VE ORMAN BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

ve pipoluk tütün mamulü kategorilerinde kullandıkları tütünün en az yüzde otuzunun Türkiye’de üretilen tütün kullanılması zorunluluğu getirilmesine yönelik düzenleme, 28.10.2020 tarihli ve 7255 sayılı Kanunla yürürlüğe girmiştir. Bu düzenleme ile Türkiye’de yurt içi piyasaya arz amacıyla üretilen tütün mamullerinde yurtiçinde üretilen tütünlerin kullanım oranlarının artırılması, tütün ithalatının azaltılması, ithalat yoluyla temin edilen tütünler yerine Türk tütün çiftçisinin ürettiği tütünlerin kullanılarak çiftçimizin kalkındırılması amaçlanmıştır.

Türkiye’de tütün üretimi 2002 yılından itibaren, üretici ile alıcının piyasada serbestçe bir araya gelerek, karşılıklı sözleşme imzalamaları doğrultusunda gerçekleşmektedir. Piyasa değeri olan tütün çeşitleri, alıcı talepleri doğrultusunda, üreticilerle sözleşme yapılarak üretilmekte, alıcı ile üreticinin mutabık olarak belirledikleri fiyatlar üzerinden de alım satımı yapılmaktadır. Bu çerçevede, sözleşmeli üretimde Bakanlığımız alım-satıma konu taraflardan biri olmayıp, tütün üretim maliyetleri de taraflar arasında yapılan sözleşmenin içeriğine göre farklılık göstermektedir.

Diğer taraftan tütün üretimi ve dış ticaretine ilişkin veriler düzenli olarak TÜİK tarafından kurumsal internet sayfasında kamuoyunun bilgisine sunulmaktadır.